باسمه‌تعالی

سوالات آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ادبی (۳)**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **انسانی – معارف**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۵/۱۲**
تعداد صفحه: **۵**	مدت آزمون: **۱۲۰دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور) – تیر و مرداد ۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir

ردیف	سوالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
	تاریخ ادبیات (۲ نمره)	
۱	روزنامهٔ «قرن بیستم» توسط چه کسی منتشر می‌شد؟	۰/۲۵
۲	«فرخی یزدی» تحت تأثیر شاعران گذشته، به ویژه .....بود. الف) انوری و حافظ ب) مسعود سعد و سعدی	۰/۲۵
۳	پاسخ درست را از داخل کمانک انتخاب نمایید. الف) رمان «مدار صفر درجه» اثر احمد محمود مربوط به دورهٔ (بیداری – انقلاب اسلامی) است. ب) کتاب (سووشون – شهری چون بهشت) دربرگیرندهٔ داستان زندگی زری و یوسف و اوضاع اجتماعی مردم فارس در خلال جنگ جهانی دوم است.	۰/۵
۴	کدام‌یک از جمله‌های مشخص شده در مورد فن ترجمه، در دورهٔ بیداری نادرست است؟(ذکر نام گزینه کافی است) فن ترجمه از عوامل مؤثر در رشد آگاهی و تحول اندیشهٔ ایرانیان در سال‌های قبل ازمشروطه بود. ترجمهٔ آثار اروپایی الف در ایران با تأسیس چاپخانه در زمان فتحعلی‌شاه آغاز شد. از میان مهمترین آثار ترجمه شده در این دوره می‌توان از ب ج « تاریخ بیداری ایرانیان» اثر جیمز موریه نام برد .	۰/۲۵
۵	ویژگی‌های ذکر شده در عبارات زیر، مربوط به کدام‌یک از شاعران داخل کمانک است؟ [نام یک شاعر اضافی است] **(مهدی اخوان ثالث، ایرج میرزا، صبای کاشانی، شهریار)** الف)در به‌کارگیری تعبیرات عامیانه وآفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت. درطنز، هَجو و هَزل چیره‌دست بود. ب) بیان روایی و داستانی، حماسی بودن زبان، به‌کارگیری ترکیبات زیبا و خوش آهنگ و برخی از کاربردهای نحوی از ویژگی‌های سبکی شعر اوست. ج) در غزل طبعی لطیف و احساسی رقیق داشت و از غزل‌سرایان نامی ایران، به‌ویژه حافظ تأثیر فراوان پذیرفته است.	۰/۷۵
	سبک شناسی (۲ نمره)	
۶	جاهای خالی را با واژه‌های مناسب کامل کنید. الف)زبان و واژگان شعری در قصاید دورهٔ انقلاب به سبک ..... نزدیک است. ب) کاربرد واژه‌هایی مثل «بادافره و خلیدن» بیانگر توجه به واژگان ..... در شعر شاعران دورهٔ بیداری است.	۰/۵
۷	«درستی» یا « نادرستی» عبارت‌های زیر را مشخّص کنید. الف) شعر دورهٔ بیداری به دلیل موقعیت اجتماعی و انقلابی، برای عامهٔ مردم قابل فهم است. ب)تفکر انسان‌گرایانه گاهی در برخی از آثار بعد از انقلاب به‌گونه‌ای کمرنگ مشاهده می‌شود.	۰/۵
۸	توجه به قالب‌های قصیده و مثنوی در شعرکدام‌یک از شاعران عصر بیداری بیشتر است؟ الف) عارف قزوینی، سید اشرف الدین گیلانی ب) ملک الشعرای بهار، ادیب الممالک فراهانی ج)دهخدا، ملک الشعرای بهار	۰/۲۵
۹	کدام‌یک از توضیحات ستون « اول» به قلمروهای ذکر شده در ستون « دوم» مربوط است؟	۰/۷۵

ستون اول	ستون دوم
الف) واحد شعر در دورهٔ معاصر بیشتر بند است نه بیت.	۱)زبانی
ب) درنثر دوران مشروطه حقوق مدنی زنان مورد توجه نویسندگان بوده است.	۲)ادبی
ج)روی‌آوردن به ترکیب‌های بدیع یکی از مشخصه‌های شعر دورهٔ انقلاب اسلامی است.	۳)فکری

باسمه‌تعالی

سوالات آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ادبی (۳)**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **انسانی – معارف**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۵/۱۲**
تعداد صفحه: **۵**	مدت آزمون: **۱۲۰دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور) – تیر و مرداد ۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir

ردیف	سوالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
	موسیقی شعر (۶ نمره)	
۱۰	در کدام واژه از بیت زیر، مصوّت بلند، همواره کوتاه است؟ **«من نمی‌گویم زیان کن یا به فکر سود باش / ای ز فرصت بی‌خبر در هر چه هستی، زود باش»**	۰/۲۵
۱۱	اختیار وزنی مشترک واژه‌های مشخص شده در دو بیت زیر را بنویسید. الف)دیگر دلم هوای سرودن نمی‌کند / تنها بهانهٔ دل ما در گلو شکست ب) من به زبان اشک خود می‌دهمت سلام و تو / بر سر آتش دلم همچو زبانه می‌روی	۰/۲۵
۱۲	استفاده از اختیار زبانی «تغییر کمیّت مصوّت‌ها» در کدام گزینه امکان پذیر نیست؟ الف) بوی خوش ب) بهانه ج) بازی دهر د) تو گفتی	۰/۲۵
۱۳	دربیت‌های زیر، انواع وزن «همسان تک‌لختی، همسان دولختی و ناهمسان» را مشخّص کنید. الف)آب زنید راه را هین که نگار می‌رسد / مژده دهید باغ را بوی بهار می‌رسد ب) گشته‌ام در جهان و آخر کار/ دلبری برگزیده‌ام که مپرس	۰/۵
۱۴	با توجّه به بیت‌های ستون اول، وزن مناسب را از ستون دوم انتخاب نمایید. [یک وزن در ستون دوم اضافی است] الف)لبخند تو خلاصهٔ خوبی‌ها است / لَختی بخند، خندهٔ گل زیبا است ب) جانا نظری که ناتوانم / بخشا که به لب رسید جانم ۱) مستفعلُ، فاعلاتُ، مستف(فعلن) ۲)مستفعلُ، فاعلاتُ، مستفعلْ(مفعولن) ۳) مستفعلُن، مفاعلُ، مستفعلْ(مفعولن)	۰/۵
۱۵	بیت «**تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان‌بین/کس واقف ما نیست که از دیده چه‌ها رفت**» با کدام بیت، وزن مشترک دارد؟ الف) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند / از گوشهٔ بامی که پریدیم، پریدیم ب) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	۰/۲۵
۱۶	با توجه به بیت «**نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری / کز آن جانب که او باشد، صبا عنبرفشان آید**» به سوالات پاسخ دهید. الف) درهجای سوم مصراع اول، کدام «اختیار زبانی» به کار رفته است؟ ب) « اختیار زبانی امکان حذف همزه» در رکن .....و.....مصراع دوم به کار رفته است.	۰/۷۵
۱۷	«اختیارزبانی» مشترک دو بیت زیر، در کدام گزینه آمده است؟ ● خَلَد گر به پا خاری آسان برآید/ چه سازم به خاری که در دل نشیند؟ ● سوی چاره گشتم ز بیچارگی / ندادم بدو سر به یکبارگی الف) بلند تلفّظ کردن مصوّت‌های کوتاه ب)کوتاه تلفّظ کردن مصوّت‌های بلند	۰/۲۵
۱۸	تقطیع کدام بیت با « دوبرش آوایی» امکان‌پذیر است؟ الف) به حُسن خُلق و وفا کس به یار ما نرسد / تو را در این سخن انکار کار ما نرسد ب)آتش حُبّ‌الوطن چو شعله فروزد/ از دل مؤمن کند به مجمره اسپند ج)دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر/ کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست	۰/۲۵
۱۹	با توجه به بیت‌های زیر، جاهای خالی را کامل کنید. الف) کیست که پیغام من به شهر شروان برد / یک سخن از من بدان مرد سخندان برد ب) مرا بِسود و فرو ریخت هرچه دندان بود / نبود دندان لا، بل چراغ تابان بود شاعر در بیت.....بنا به ضرورت وزن، یک هجای بلند و یک هجای کوتاه کنار هم را جابه‌جا کرده است. این اختیار،.....نام دارد.	۰/۵
	صفحه ۲ از ۵	

باسمه‌تعالی

سوالات آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ادبی (۳)**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **انسانی – معارف**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۵/۱۲**
تعداد صفحه: **۵**	مدت آزمون: **۱۲۰دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور) – تیر و مرداد ۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش **Azmoon.medu.ir**

ردیف	سوالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۲۰	با توجه به بیت «**با که گویم به جهان، محرم کو؟ / چه خبر گویم با بی‌خبران؟**» به سوالات زیر پاسخ دهید. الف) اختیار وزنی ابدال در رکن .....مصراع اول و رکن .....مصراع دوم وجود دارد. ب) اختیار وزنی «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن» در مصراع..... به کار رفته است. ج) وزن رکن پایانی مصراع دوم را بنویسید.	۱
۲۱	کدام‌یک از بیت‌های زیر، در بحر «رجز مربع سالم» سروده شده است؟ الف) الا تا نخواهی بلا بر حسود / که آن بخت برگشته خود در بلاست ب) به سوزی ده کلامم را روایی / کز آن گرمی کند آتش گدایی ج) دریای هستی دم به دم / در چرخ و تاب و پیچ و خم	۰/۲۵
۲۲	با توجه به شعر زیر، به سوالات پاسخ دهید. «**قایقی خواهم ساخت/خواهم انداخت به‌آب/دور خواهم شد از این خاک غریب...**» الف) « نشانه‌های هجایی» رکن اول و رکن دوم مصراع آخر را بنویسید. ب) شاعر در مصراع اول از چند «اختیار وزنی» استفاده کرده است؟ ج) شاعر درمصراع دوم از کدام «اختیار زبانی» استفاده کرده است؟	۱
	زیبایی شناسی(۶ نمره)	
۲۳	«شخصیّت‌های داستانی» کدام بیت‌ها با یکدیگر یکسان هستند؟ ۱) گفت آن یار کز او گشت سرِ دار بلند / جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد ۲) این مه که چون منیژه لب چاه می‌نشست /گریان به تازیانهٔ افراسیاب رفت ۳)گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ / نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا ۴) یا رب این آتش که بر جان من است / سرد کن زان سان که کردی بر خلیل الف) ۱ و ۴ ب) ۳ و ۴ ج) ۳ و ۱ د) ۲ و ۱	۰/۲۵
۲۴	در بیت «**عشرتی دارم به یاد روی آن گل در قفس / عشق افکنده است با یوسف به یک زندان مرا**» واژگان مشخص شده سبب خلق آرایه های بدیع معنوی ..... و ..... شده است.	۰/۵
۲۵	آرایهٔ نادرست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) از عفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب / وز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم (لف و نشر، تضاد، تلمیح) ب) بگفتا عشق شیرین بر تو چون است / بگفت از جان شیرینم فزون است (ایهام، تلمیح، تضمین)	۰/۵
۲۶	در کدام‌یک از بیت‌های زیر، شاعر یک مصراع از «رودکی» را تضمین کرده است؟ الف) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی / «من از آن روز که در بند توام، آزادم» ب) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش «بوی جوی مولیان آید همی»	۰/۲۵
۲۷	با توجه به بیت زیر، جاهای خالی را پرکنید. «**روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد / زان زمان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما**» «آیت» در این بیت به معنای.....است و معنای دیگر آن با واژهٔ.....تناسب دارد. و سبب خلق آرایهٔ.....شده است.	۰/۷۵
۲۸	با توجه به بیت زیر، کدام‌یک از واژگان مشخص شده می‌تواند «نشر» مناسبی برای واژه «سوختن» باشد؟ «**افروختن و سوختن و جامه دریدن / پروانه ز من، شمع ز من، گل ز من آموخت**»	۰/۲۵
	صفحه ۳ از ۵	

باسمه‌تعالی

سوالات آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ادبی (۳)**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **انسانی – معارف**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۵/۱۲**
تعداد صفحه: **۵**	مدت آزمون: **۱۲۰دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور) – تیر و مرداد ۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش **Azmoon.medu.ir**

ردیف	سوالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۲۹	تصویرآفرینی آرایهٔ «اغراق» در کدام گزینه مفهومی «عاشقانه» ندارد؟ الف) می‌شناسمت / چشم‌های تو میزبانِ آفتابِ صبحِ سبز باغ‌هاست / می‌شناسمت ب) دلم گرفته از این روزها دلم تنگ است / میان ما و رسیدن هزار فرسنگ است ج) به تنها یکی گور بریان کنی / هوا را به شمشیر گریان کنی	۰/۲۵
۳۰	آرایهٔ مناسب هریک از بیت‌های «ستون اول» را از «ستون دوم» انتخاب کنید. الف) چیست این سقف بلند سادهٔ بسیار نقش / هیچ دانا زین معمّا در جهان آگاه نیست ب) با من بیا به خیابان / تا بشنوی بوی زمستانی که در باغ رخنه کرده است ج) خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان‌دیده/ که اندر خاک می‌جویند ایام جوانی را د) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می‌کشد اول چراغ خانه را ستون دوم: ۱) حسن تعلیل ۲)اسلوب معادله ۳) متناقض نما ۴) حس آمیزی	۱
۳۱	با توجه به بیت «**شکر ایزد که به اقبال کُله‌گوشهٔ گل / نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد**» به سوالات پاسخ دهید. الف) کدام واژه‌ها از نظر معنی با یکدیگر در «تقابل» هستند؟ ب) این «تقابل معنایی» سبب خلق کدام آرایهٔ ادبی شده است؟	۰/۵
۳۲	آرایه‌های «متناقض نما، حسن تعلیل، لف و نشر» را در بیت‌های زیر مشخص کنید. الف) نرگس همی رکوع کند در میان باغ/ زیرا که کرد فاخته بر سرو مُؤذّنی ب) گوش ترحّمی کو کز ما نظر نپوشد/ دست غریق، یعنی فریاد بی‌صداییم ج) دل و کشورت جمع و معمور باد!/ ز مُلکت پراکندگی دور باد!	۰/۷۵
۳۳	با توجه به دو بیت زیر، به سوالات پاسخ دهید. ● خانه زندان است و تنهایی ضَلال / هر که چون سعدی گلستانیش نیست ● سپهبد پرستنده را گفت گرم / سخن‌های شیرین به آوای نرم الف)در بیت اول، کدام واژه آرایهٔ «ایهام» دارد؟ ب) تعدادآرایهٔ «حس آمیزی» را در بیت دوم بنویسید؟	۰/۵
۳۴	زیبایی‌آفرینی بیت زیر بر پایهٔ .....است. که سبب خلق آرایهٔ .....شده است. «**در گران جان نکند پند و نصیحت تأثیر / پای خوابیده به فریاد نگردد بیدار**»	۰/۵
	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)	
۳۵	شعر زیر سرودهٔ «علی اکبر دهخدا» است با توجه به این سروده به سوالات پاسخ دهید. ای مرغ(۱) سحر چو این شب تار/ بگذاشت ز سر سیاهکاری بگشود گره ز زلف زر تار/ محبوبهٔ(۲) نیلگون عماری یزدان به کمال شد پدیدار / و اهریمن زشت‌خو حصاری یاد آر ز شمع(۳) مرده یاد آر الف)شاعر درکدام بیت طلوع خورشید را به زیبایی به تصویر کشیده است؟ ب)منظور از واژهٔ شمارهٔ .....«دهخدا» است و مراد از واژهٔ شمارهٔ.....نیز «میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل» است. ج) مجموعهٔ نوشته‌های طنزآمیز سیاسی – اجتماعی دهخدا با عنوان .....در روزنامه «صور اسرافیل» منتشر می‌شد.	۱
	صفحه ۴ از ۵	

باسمه‌تعالی

سوالات آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ادبی (۳)**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **انسانی – معارف**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۵/۱۲**
تعداد صفحه: **۵**	مدت آزمون: **۱۲۰دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور) – تیر و مرداد ۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir

ردیف	سوالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۳۶	**با توجه به متن‌های زیر به سوالات پاسخ دهید.** **متن یک:** ⬅«...اکنون مدت دو سال افزون است که نه از آن طرف بَریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی، طایر مکاتبات را از آن پر بسته و کلبهٔ مراودات را در بسته ...» **متن دو :** ⬅تایک فرّاش قرمزپوش می‌بینند، دلش می‌تپد. تا به یک ژاندارم چشمش می‌افتد، رنگش می‌پرد. هی می‌گوید: « امان از همنشین بد». الف)کدام متن، نثر «موزون و مسجع» دارد؟ ب) «درستی» یا «نادرستی» جملهٔ زیر را مشخّص کنید. « هر دو متن،دارای ویژگی‌های زبانی و ادبی آثار دورهٔ بیداری است.» ج) یک واژهٔ بیگانه (فرنگی) در متن دوم پیدا کنید. د) «عامیانه نویسی» در کدام متن دیده می‌شود؟	۱
۳۷	**با توجه به اشعار زیر به سوالات پاسخ دهید.** **شعر یک:** ⬅ پروانه و شمع و گل شبی آشفتند / در طرف چمن وز جور و جفای دهر با هم گفتند / بســیار سخن **شعر دو:** ⬅ آغوش سحر تشنهٔ دیدار شماست/ مهتاب خجل ز نور رخسار شماست خورشید که در اوج فلک خانه اوست/ همسایهٔ دیوار به دیوار شماست الف)کدام شعر در قالب «مستزاد» سروده شده است؟ یک دلیل بیاورید. ب) ارتباط معنایی واژگان مشخص شده، باعث ایجاد آرایهٔ .....شده است. ج) آرایهٔ مشترک ترکیب‌های «جفای دهر» و «آغوش سحر» را بنویسید.(یک مورد کافی است)	۱
۳۸	**متن زیر از «سید مهدی شجاعی» انتخاب شده است با توجه به آن به سوالات پاسخ دهید.** «دو سال مانده بود هنوز به گرفتن دیپلم و وقت سربازی؛ اما طاقتم نمی‌توانستیم آورد اول تابستان بود، کارنامه‌ها را با معدلی همسان گرفتیم و راهی خانه شدیم. با پیشنهادی که تو می‌خواستی بکنی و هنوز نکرده بودی، من موافق بودم، قبل از اینکه بگویی، گفتم: پدر رضایت می‌دهد، با مادر چه کنیم؟ گفتی: رضایت پدر شرط است؛ اما رضایت مادر را هم می‌گیریم... رفتن هردومان را با هم قبول نمی‌کرد؛ می‌گفت رائد برود؛ وقتی برگشت، نوبت حامد و ما که گفتیم ــ مثل همیشه ــ یا هر دو یا هیچکدام. پدر پاسخ داد که: پس هیچکدام....» الف) کدام گزینه، از آثار نویسندهٔ متن بالا است؟ ۱) ظهور ۲) ضیافت ۳) مهاجر کوچک ۴)دری به خانهٔ خورشید ب) زبان این داستان بیشتر.....است. ج) دو مورد از ویژگی‌های «فکری» متن بالا را بنویسید.	۱
	خدا یار و یاورتان	۲۰
	صفحه ۵ از ۵	

باسمه تعالی

راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ۳**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **انسانی – معارف**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۵/۱۲**
تعداد صفحه: **۲**	مدت آزمون: **۱۲۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور)** - **تیر و مرداد ۱۴۰۵**		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir	

ردیف	راهنمای نمره‌گذاری	نمره
۱	میرزادهٔ عشقی **یا** عشقی ۰/۲۵ ص ۱۸	۰/۲۵
۲	گزینهٔ (ب) **یا** مسعود سعد و سعدی ۰/۲۵ ص ۱۷	۰/۲۵
۳	**الف)** انقلاب اسلامی ۰/۲۵ ص۷۸ **ب)** سووشون ۰/۲۵ ص ۷۴	۰/۵
۴	گزینهٔ(ج) – اگر دانش آموز به موارد زیر نیز اشاره کند صحیح است و۰/۲۵نمره تعلق می‌گیرد: « سرگذشت حاجی بابای اصفهانی » اثر جیمز موریه **یا** تاریخ بیداری ایرانیان اثر «ناظم الاسلام کرمانی» ۰/۲۵ص ۲۰	۰/۲۵
۵	**الف)** ایرج میرزا ۰/۲۵ ص ۱۷ **ب)** مهدی اخوان ثالث ۰/۲۵ ص ۷۲ **ج)** شهریار ۰/۲۵ ص ۷۱	۰/۷۵
۶	**الف)** خراسانی ۰/۲۵ ص ۹۹ **ب)**کهن **یا** قدیمی ۰/۲۵ ص۴۳	۰/۵
۷	**الف)** درست ۰/۲۵ ص ۴۲ **ب)** درست ۰/۲۵ ص۱۰۲	۰/۵
۸	گزینهٔ (ب) **یا** ملک الشعرای بهار و ادیب الممالک فراهانی ۰/۲۵ ص ۴۳	۰/۲۵
۹	**الف)** ۲ **یا** ادبی ۰/۲۵ ص ۹۷ **ب)** ۳ **یا** فکری ۰/۲۵ ص ۴۶ **ج)** ۱ **یا** زبانی ۰/۲۵ ص ۹۹	۰/۷۵
۱۰	زبان ۰/۲۵ ص ۵۵	۰/۲۵
۱۱	بلند بودن هجای پایان مصراع ۰/۲۵ ص ۸۷	۰/۲۵
۱۲	این سوال حذف و نمرهٔ آن به سوال «۱۵» تعلق گرفت.	۰
۱۳	**الف)** همسان دو لختی **یا** دو لختی ۰/۲۵ ص ۲۶ **ب)** ناهمسان ۰/۲۵ ص ۲۷	۰/۵
۱۴	**الف)** ۳ **یا** مستفعلُن، مفاعلُ، مستفعلْ(مفعولن) ۰/۲۵ ص ۲۸ **ب)** ۱ **یا** مستفعلُ، فاعلاتُ، مستف(فعلن) ۰/۲۵ ص ۲۸	۰/۵
۱۵	گزینهٔ (الف) **یا** دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند / از گوشهٔ بامی که پریدیم، پریدیم ۰/۵ ص ۲۷ ۰/۲۵ نمره سوال ۱۲ به این سوال اضافه شد و بارم به۰/۵ افزایش پیدا کرد.	۰/۵
۱۶	**الف)** بلند تلفّظ کردن مصوّت کوتاه **یا** تغییرکمیّت مصوّت **یا** بلند تلفّظ کردن کسرهٔ اضافهٔ پایان واژه۰/۲۵ص ۵۰ **ب)** رکن اول **یا** (ک/ زان / جا / نب) **یا** (زان) ۰/۲۵ ص ۵۰ رکن چهارم **یا** آخر **یا** پایانی **یا** (فِ / شا / نا / ید) **یا** (نا) ۰/۲۵ ص ۵۰	۰/۷۵
۱۷	گزینهٔ (ب) **یا** کوتاه تلفظ کردن مصوت‌های بلند ۰/۲۵ صص ۵۵ و ۵۶ توضیح بیشتر: در بیت اول در هجای هفتم: خاری ← خارِ در بیت دوم در هجای اول مصرع اول : سو یک هجای بلند می‌باشد که به دلیل اضافه شدن، کوتاه تلفظ می‌شود ← سُ	۰/۲۵
۱۸	بیت (ج) **یا** دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر / کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست ۰/۲۵ ص ۳۹ توضیح بیشتر: بیت ج را به دو صورت می توان تقطیع (برش آوایی) کرد : مفعول، فاعلات ، مفاعیل ، فاعلن و مستفعلن، مفاعل، مستفعلن، فعل	۰/۲۵
۱۹	الف **یا** کیست که پیغام من به شهر شروان برد /یک سخن از من بدان مرد سخندان برد۰/۲۵ ص ۸۷ / قلب۰/۲۵ ص ۸۶	۰/۵
۲۰	**الف)** سوم **یا** آخر **یا** پایانی **یا** (رم / کو) **یا** (رم) **یا** هجای ماقبل آخر ۰/۲۵ ص ۸۷ دوم **یا** (یم/ با / بی) **یا** (یم) ۰/۲۵ ص ۸۷ **ب)** مصراع اول **یا** با که گویم به جهان محرم کو؟ ۰/۲۵ ص ۸۷ ج) فَعِلُن ۰/۲۵ ص ۸۷	۱
۲۱	بیت (ج) **یا** دریای هستی دم به دم / در چرخ و تاب و پیچ و خم ۰/۲۵ ص ۱۰۸	۰/۲۵
۲۲	**الف)** (– U – –) ۰/۲۵ ص ۱۱۹ (U U – –) **ب)** ۳ (سه) اختیار وزنی ۰/۲۵ ص ۱۱۹ ● اگر دانش‌آموز به جای ذکر عدد (۳)به سه اختیار وزنی نیز اشاره کند نمره تعلق می‌گیرد: ✹ آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن ✹ ابدال ✹ بلند بودن هجای پایان مصراع. (به ذکر یک یا دو مورد نمره تعلق نمی‌گیرد.) **ج)** امکان حذف همزه **یا** حذف همزه ۰/۲۵ ص ۱۱۹	۱

باسمه تعالی

راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ۳**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **انسانی – معارف**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۵/۱۲**
تعداد صفحه: **۲**	مدت آزمون: **۱۲۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور)**-**تیر و مرداد ۱۴۰۵**		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir	

ردیف	راهنمای نمره‌گذاری	نمره
	صفحه ۱ از ۲	
۲۳	گزینهٔ (ب) یا بیت های ۳ و ۴ ۰/۲۵ صص ۳۲ و ۳۶ توضیح بیشتر: در بیت ۳ و ۴ اشاره به داستان حضرت ابراهیم خلیل که آتش بر او گلستان شد.	۰/۲۵
۲۴	مراعات نظیر یا تناسب ۰/۲۵ ص ۳۲ تلمیح ۰/۲۵ ص ۳۲	۰/۵
۲۵	**الف)** تلمیح ۰/۲۵ ص ۵۹ **ب)** چنانچه دانش آموز به آرایه تضمین یا تلمیح یا هردو آرایه اشاره کندنمره کامل به این قسمت تعلق می‌گیرد۰/۲۵ ص ۹۲	۰/۵
۲۶	بیت (ب) یا خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم/کز نسیمش «بوی جوی مولیان آید همی» ۰/۲۵ ص۳۳	۰/۲۵
۲۷	نشانه ۰/۲۵ ص ۹۱ تفسیر ۰/۲۵ ص ۹۱ ایهام تناسب ۰/۲۵ ص ۹۱	۰/۷۵
۲۸	پروانه ۰/۲۵ ص ۵۸	۰/۲۵
۲۹	گزینهٔ(ج) یا به تـنها یکی گـور بریان کنی / هوا را به شمشیر گریان کنی ۰/۲۵ ص ۸۸	۰/۲۵
۳۰	**الف)** ۳ یا متناقض نما ۰/۲۵ ص ۶۰ * **ب)** ۴ یا حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۴ * **ج)** ۱ یا حسن تعلیل ۰/۲۵ ص۱۱۷ **د)** ۲ یا اسلوب معادله ۰/۲۵ ص ۱۱۵توجه:(اگر دانش آموز بیت صحیح را در مقابل آرایه مربوطه بنویسد نمره تعلق می‌گیرد)	۱
۳۱	**الف)** گل و خار(فقط به ذکر دو واژه نمره تعلق می گیرد) ۰/۲۵ ص ۶۳ **ب)** تضاد ۰/۲۵ ص ۶۳	۰/۵
۳۲	**الف)** حسن تعلیل ۰/۲۵ ص ۱۱۳ **ب)** متناقض نما ۰/۲۵ ص ۶۱ **ج)** لف و نشر ۰/۲۵ ص ۶۲	۰/۷۵
۳۳	**الف)** گلســتان ۰/۲۵ ص ۹۰ **ب)** ۳ ۰/۲۵ ص ۱۱۳ ●اگر دانش‌آموز به جای ذکر عدد (۳) به سه آرایهٔ حس‌آمیزی نیز اشاره کند نمره تعلق می‌گیرد. ❁(گفت گرم): حس شنوایی و لامسه ❁ (سخن‌های شیرین): شنوایی و چشایی ❁(آوای نرم): شنوایی ولامسه. (به ذکر یک یا دو مورد نمره تعلق نمی‌گیرد.)	۰/۵
۳۴	شباهت یا تشبیه ۰/۲۵ ص ۱۱۴ اسلوب معادله ۰/۲۵ ص ۱۱۵	۰/۵
۳۵	**الف)** بیت دوم یا بگشود گره ز زلف زر تار / محبوبهٔ نیلگون عماری ۰/۲۵ ص ۴۰ **ب)** ۱ یا مرغ سحر ۰/۲۵ ص ۴۰ ۳ یا شمع ۰/۲۵ ص ۴۰ **ج)** چرند و پرند ۰/۲۵ ص ۲۰ توضیح بیشتر: دهخدا این شعر را در « قالب مسمّط» در رثای دوست خود، میرزاجهانگیرخان صوراسرافیل، سروده است. منظور از مرغ سحر،«دهخدا» است و مراد از شمع مرده نیز« میرزاجهانگیرخان صور اسرافیل» است که مرگ او، دهخدا را متأثر کرده است و نیز شاعر در این ابیات با توصیف طلوع خورشید مژده بهروزی را به زیبایی به تصویر کشیده است.	۱
۳۶	**الف)** متن یک ۰/۲۵ ص ۲۰ **ب)** درست ۰/۲۵ صص ۲۰ و ۶۵ **ج)** ژاندارم ۰/۲۵ ص ۶۵ **د)** متن دو ۰/۲۵ ص ۶۵	۱
۳۷	**الف)** شعریک ۰/۲۵ ص ۱۱۱ کوتاهی و بلندی مصراع‌ها یا کوتاهی مصراع دوم یا تعداد هجاها یا ارکان مصراع دوم با مصراع اول مساوی نیست یا نشانه‌های هجایی و وزن واژه یک مصراع با مصراع دیگر برابر نیست یا (هر مفهوم مشابه دیگر) ۰/۲۵ ص ۱۱۱ **ب)** مراعات نظیر یا تناسب ۰/۲۵ ص ۱۲۰ **ج)** اضافه استعاری یا استعاره یا تشخیص (جان بخشی) ۰/۲۵ ص ۱۲۰	۱
۳۸	**الف)** ۲ یا ضیافت ۰/۲۵ ص ۸۰ **ب)** ساده یا روان یا عامیانه ۰/۲۵ ص ۸۲ **ج)** ایثار یا مبارزه یا مقاومت در برابر دشمن یا داشتن روح حماسی یا دفاع از وطن یا دعوت به اخلاقیات(جلب رضایت پدر) یا ثبت خاطرات حماسه ها و دلاوری های دوران جنگ یا (هر ویژگی مشابه دیگر) (ذکر دو مورد) ۰/۵ ص ۸۲ **بخش "توضیحات بیشتر" در راهنمای تصحیح، صرفاً جهت اطلاع درج شده است**	۱
	صفحه ۲ از ۲	
	سپاس از همهٔ همکاران و دانش آموزان عزیز و فرهیخته	۲۰

باسمه تعالی

راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: **علوم و فنون ۳**	پایه: **دوازدهم**	رشته:**انسانی – معارف**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۵/۱۲**
تعداد صفحه: **۲**	مدت آزمون:**۱۲۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور)**-**تیر و مرداد ۱۴۰۵**		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش **Azmoon.medu.ir**	

ردیف	راهنمای نمره‌گذاری	نمره